

Keuzedeel mbo

BSO 8 tot 12 jaar

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0611

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 31-05-2016

1. Algemene informatie

D1: BSO 8 tot 12 jaar

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja ,
Het werken met de oudere kinderen op de BSO vraagt om specifieke kennis en begeleidingsvaardigheden. Met dit verdiepende keuzedeel doet de Pedagogische Medewerker (pm'er) kennis en vaardigheden op de volgende terreinen": ontwikkelingsmijlpalen, pré-puberteit, talentontwikkeling, kinderopvang, inclusie, mediawijsheid, omgaan met pesten, herkennen verslavingsproblematiek, coachend begeleiden, enz.

Voor pm'ers op de BSO is deze inhoud van toegevoegde waarde:

- Deze oudere kinderen zijn vaak erg zelfstandig waardoor ze behoefte hebben aan veel vrijheid. Tegelijkertijd zijn ze er meestal nog niet aan toe om alleen thuis te zijn na school. In dit spanningsveld zoeken Pm'ers naar een aanbod waarin zowel individuele vrijheid van het kind als verbinding met de groep tot zijn recht komt. Dit vereist een meer coachende werkwijze dan bij de jongere kinderen.
- De bso-tijd wordt gezien als vrije tijd waarin kinderen mogen ontspannen na een drukke dag op school. Tegelijkertijd worden er steeds meer eisen gesteld aan de functie van de kinderopvang ten aanzien van het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen, ook bij deze oudere doelgroep.
- Actuele thema's als omgaan met sociale media en inclusie waren vroeger geen onderdeel van de opleiding. Veel pm'ers zoeken naar antwoorden op de vraagstukken die ze tegen komen op deze terreinen.
- De samenwerking met scholen is in de IKC's versterkt en moet leiden tot een 'ongedeeld' pedagogisch klimaat. Daarmee is de functie van de BSO medewerker in een ander licht komen te staan.

Dit keuzedeel is voor het werkveld in het algemeen van waarde omdat pm'ers meer tools in handen krijgen om effectief om, in de huidige pedagogische context, om te gaan met groepen kinderen van deze leeftijd, en een aantrekkelijk en uitdagend aanbod te bieden waardoor kinderen en ouders meer gebruik willen maken van deze opvangsoort.

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Relevantie van het keuzedeel

Steeds meer scholen hanteren een continuooster, waardoor de kinderen meer tijd op de BSO doorbrengen. Hierdoor groeit de vraag naar beginnend beroepsbeoefenaars die kinderen in de pré-puberleefstijd een aantrekkelijk buitenschools aanbod kunnen bieden. Met dit verdiepende keuzedeel doet de beginnend beroepsbeoefenaar kennis en vaardigheden op waarmee zij een inspirerend, relevant en passend aanbod voor de kinderen kan vormgeven en bewust bijdraagt aan een 'inclusive klimaat' (een klimaat waar iedereen zich bij voelt horen), de ontplooiing van persoonlijke talenten en interesses van het kind en burgerschap.

Beschrijving van het keuzedeel

In dit verdiepende keuzedeel komen de volgende specifieke vakkennis en vaardigheden ten behoeve van de opvang en ontwikkeling van oudere kinderen (8 tot 12 jaar) binnen de BSO aan de orde: ontwikkelingspsychologie, aansluiten bij interesses, talenten en de actualiteit van de buitenwereld vanuit een veilig klimaat, motiveren en uitdagen, coaching bij de ontwikkeling van 21e eeuwse vaardigheden, omgaan met pestgedrag van kinderen, toewerken naar wederzijdse afhankelijkheid in plaats van onafhankelijkheid, afstemming op de midden- en bovenbouw van het basisonderwijs en gesprekstechnieken.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Aanbieden van BSO aan kinderen van 8 tot 12 jaar

Complexiteit

Bij het aanbieden van BSO aan kinderen van 8 tot 12 jaar is het van belang om specialistische kennis te hebben over hoe de ontwikkeling van kinderen in deze leeftijdsgroep normaliter verloopt en ook welke variaties hierop mogelijk zijn. Het zoeken naar aansluiting bij 8- tot 12-jarigen om hen te motiveren en inspireren binnen de BSO en het bouwen van een 'inclusive klimaat' waarin diversiteit en 'vrijheid om te mogen zijn wie je bent' als leidraad gelden, vragen om specialistische kennis van de levensfasen en verschillende culturen waarin de kinderen zich bevinden. Ook kan een actualiteit uit de buitenwereld met een klap doordringen in de groep, hetgeen een onverwacht beroep kan doen op de beginnend beroepsbeoefenaar om de eigen emoties secundair te stellen aan die van de kinderen en een professionele houding te bewaren. Het inspelen op de talenten en interesses van ieder afzonderlijk kind is complex, omdat er een grote groep kinderen met diverse wensen en behoeften in zeer verschillende leeftijdsgroepen tegelijkertijd een beroep doet op de beginnend beroepsbeoefenaar. Zij moet in staat zijn om creatief om te gaan met standaardprogramma's of een standaardaanpak en om deze eventueel los te laten.

De beginnend beroepsbeoefenaar in de BSO heeft te maken met het dilemma van kiezen voor veiligheid van het kind en houden van toezicht versus het bieden van vrijheid. Ze moet hierover het gesprek met de ouders kunnen aangaan.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar in de BSO werkt samen met collega's in een team en heeft daarnaast contact met de leerkracht van de basisschool. Zij dragen beiden bij aan een goede overdracht met betrekking tot belangrijke zaken omtrent het kind. Van de beginnend beroepsbeoefenaar worden zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en het tonen van initiatief verwacht. Haar werkzaamheden stemt ze af met het team, maar voert ze zelfstandig uit, vaak onder eindverantwoordelijkheid van een (functioneel) leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar is soms alleen aanwezig op de BSO locatie, ze moet in die gevallen zelfstandig beslissingen kunnen nemen. Ze is verantwoordelijk voor de kwaliteit van haar eigen werkzaamheden en haar eigen aandeel in de samenwerking in het team. Bij nieuwe of complexe vraagstukken kan de beginnend beroepsbeoefenaar haar (functioneel) leidinggevende of team raadplegen. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft voor de kinderen van 8 tot 12 jaar in de BSO een belangrijke functie als rolmodel, hiervan dient ze zich bewust te zijn.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft specialistische kennis van de rol als mentor en de coachende taak van de pedagogisch medewerker in de BSO
  - Heeft specialistische kennis van de ontwikkeling van het (jongens-, meisjes-, puber-)brein van kinderen van 8 tot 12 jaar
  - Heeft specialistische kennis van de ontwikkelingspsychologie (o.a. de morele ontwikkeling) van kinderen van 8 tot 12 jaar en het werken vanuit de assumptie dat het brein kan groeien als gevolg van oefening
  - Heeft specialistische kennis van de pré-pubertijd
  - Heeft specialistische kennis van de seksuele ontwikkeling, genderdiversiteit en identiteitsontwikkeling van een kind van 8 tot 12 jaar
  - Heeft brede kennis van onderwerpen (o.a. actualiteiten uit de wereld) en activiteiten die met name de groep 8- tot 12-jarigen boeien of kunnen 'bezighouden' (vragen en/of zorgen oproepen bij het kind)
  - Heeft specialistische kennis van het belang van en de mogelijkheden tot het ontwikkelen van burgerschapszin en een 'veilig klimaat'
  - Heeft specialistische kennis van 21e eeuwse vaardigheden en verstandig mediagebruik
-
- Kan grote groepen kinderen van 8 tot 12 jaar aansturen en begeleiden
  - Kan diverse wensen van een grotere groep kinderen van 8 tot 12 jaar kanaliseren en omzetten in een programma van de BSO
  - Kan de toegevoegde waarde van de BSO voor kinderen van 8 tot 12 jaar uitleggen
  - Kan kinderparticipatie inzetten in de BSO
  - Kan inspelen op wat het kind doet en zegt, ook wanneer het buiten de eigen kennis en interesses valt
  - Kan materialen en activiteiten aanbieden rekening houdend met de ontwikkeling en behoeften van kinderen van 8 tot 12 jaar
  - Kan de BSO zo inrichten dat het kinderen prikkelt om tot activiteit te komen
  - Kan vanuit de theorieën 'Het groeiende brein' ('Growth mindset', Carol Dweck) en 'Wilskracht' ('Willpower', Roy Baumeister) werken
  - Kan haar eigen talenten en vaardigheden inzetten t.b.v. het aanbod in de BSO (zoals filosoferen en techniek)
  - Kan kinderen van 8 tot 12 jaar coachen bij de ontwikkeling van 21e eeuwse vaardigheden
  - Kan omgaan met kinderen die beginnen te 'puberen' en in toenemende mate mondig zijn
  - Kan adequaat omgaan met pestgedrag van kinderen van 8 tot 12 jaar, ook als zij zelf wordt gepest
  - Kan actief bijdragen aan het opbouwen van een sociaal verantwoordelijkheidsgevoel bij kinderen
  - Kan in haar dagelijks handelen een actieve bijdrage leveren aan de morele ontwikkeling van kinderen van 8 tot 12 jaar
  - Kan verslaving herkennen en signaleren (zoals games, roken en voeding)

D1-K1: Aanbieden van BSO aan kinderen van 8 tot 12 jaar

- Kan kinderen mediawijsheid bijbrengen (o.a. omgaan met social media en privacy)
- Kan onderwerpen bespreekbaar maken met oudere kinderen (zoals eetproblemen, drank, roken, drugs, seks en gebruik van social media)
- Kan thema's/onderwerpen uitwerken specifiek voor kinderen van 8 tot 12 jaar, ook vanuit de actualiteit
- Kan (vertrouwelijke) gesprekken voeren met kinderen van 8 tot 12 jaar
- Kan het gesprek over het kind aangaan met andere opvoeders rondom het kind (ouders en leerkrachten) en haar kennis over het kind daarbij benutten
- Kan bepalen wat ze wel of niet rapporteert aan ouders van kinderen
- Kan samenwerkingscontacten onderhouden met organisaties in de buurt (zoals sportverenigingen, activiteitenclubs en jeugdzorg) en/of ouders over deze organisaties informeren
- Kan budgetverantwoordelijk zijn bij activiteiten die plaatsvinden buiten de BSO (zoals excursies)